SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 219/2013-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. apríla 2013 predbežne prerokoval sťažnosť H. B., P., zastúpenej advokátom JUDr. Ing. M. M., P., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Er 1275/2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť H. B. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. februára 2013 doručená sťažnosť H. B., P. (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“), zastúpenej advokátom JUDr. Ing. M. M., P., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Er 1275/2012 (ďalej aj „namietané konanie“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je účastníčkou exekučného konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 8 Er 1275/2012 v procesnom postavení oprávnenej.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uvádza:

«Rozhodcovským rozsudkom v č. k. Rs 4/2011-04 zo dňa 26. 03. 2012 vydaného Rozhodcovským súdom Slovenskej republiky bola povinnému uložená povinnosť zaplatiť pôvodnému veriteľovi spoločnosti R., a. s. pohľadávku vo výške 8.000,- € (slovom: osemtisíc eur) ako i jej príslušenstvo, vrátane trov konania, to všetko od nadobudnutia právoplatnosti rozhodcovského rozsudku. Rozhodcovský rozsudok je vykonateľný s účinnosťou vo výroku III od 29. 03. 2012 a vo výrokoch I, II, IV od 03. 04. 2012. Ďalej pre uvedený rozhodcovský rozsudok pre účely tejto sťažnosti aj ako „Exekučný titul“.

Dňa 20. 04. 2012 spoločnosť R., a. s. ako pôvodný veriteľ postúpila H. B. (sťažovateľ) vyššie uvedenú pohľadávku s príslušenstvom, o ktorej zaplatení rozhodol vyššie uvedený rozhodcovský súd Exekučným titulom. H. B. (sťažovateľ) sa tak dňom 20. 04. 2012 stala oprávnenou osobou vo veci zaplatenia pohľadávky s príslušenstvom v zmysle Exekučného titulu.

Sťažovateľ následne dňa 20. 04. 2012 podal Návrh na vykonanie exekúcie Súdnemu exekútorovi JUDr. L. Á., so sídlom B., voči povinnému B. J. Súdny exekútor JUDr. L. Á. doručil dňa 30. 04. 2012 na Okresný súd Pezinok žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Toto exekučné konanie je vedené na OS Pezinok pod sp. zn. 8 ER/1275/2012.»

Sťažovateľka v sťažnosti ďalej uvádza, že *podala „dňa 18. 07. 2012 Sťažnosť na prieťahy v konaní č. 8 ER/1275/2012. Následne porušovateľ vyzval súdneho exekútora, aby vyzval opravného (sťažovateľa) na doplnenie návrhu na vykonanie exekúcie o predmetnú*

dohodu uzavretú medzi povinným a pôvodným oprávneným zo dňa 21. 09. 2010. Listom od súdneho exekútora zo dňa 01. 08. 2012, prevzatého sťažovateľom 09. 08. 2012, sťažovateľ obdržal Výzvu na doplnenie návrhu na vykonanie exekúcie o predmetnú dohodu uzavretú medzi povinným a pôvodným oprávneným zo dňa 21. 09. 2010. Sťažovateľ obratom listom zo dňa 13. 08. 2012 doplnil návrh na vykonanie exekúcie a to tým, že požadovanú predmetnú dohodu uzavretú medzi povinným a pôvodným oprávneným zo dňa 21. 09. 2010 zaslal priamo porušovateľovi.“.

Podľa názoru sťažovateľky *„... porušovateľ už vyše 7 mesiacov od doplnenia návrhu (odstránenia vady konania) v predmetnej veci nekoná, neudelil požadované poverenie na vykonanie exekúcie a to napriek skutočnosti, že jediná vada, ktorá bola prekážkou udelenia poverenia bola sťažovateľom v mesiaci august 2012 odstránená. Nečinnosť porušovateľa výrazne ovplyvňuje postavenie sťažovateľa ako oprávneného vo vyššie uvedenom exekučnom konaní. Nečinnosťou dochádza k ohrozeniu výkonu exekúcie a tým uspokojenia nároku sťažovateľa ako oprávneného v predmetnom exekučnom konaní. Nečinným postupom porušovateľa sťažovateľ stratil dôveru v spravodlivý súdny systém. Z týchto dôvodov si sťažovateľ uplatňuje finančné zadosťučinenie vo výške 12.000 EUR. Sťažovateľ má za to, že toto finančné zadosťučinenie primerane zodpovedá povahe veci a celkovej dĺžke prieťahov konania.“.*

V doplnení sťažnosti zo 4. marca 2013 sťažovateľka uvádza: *„... tým, že Okresný súd Pezinok je nečinný, a neudelil poverenie na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi, dochádza k ohrozeniu výkonu exekúcie a tým aj uspokojeniu nároku sťažovateľa ako oprávneného v predmetnom exekučnom konaní. Skutkový stav je taký, že v súčasnej dobe, tým že doposiaľ súd nevydal poverenie na vykonanie exekúcie, nemôže súdny exekútor konať v exekučnom konaní a to ani vydať upovedomenie o začatí exekúcie a tým upovedomiť povinného o začatí exekúcie prípadne o spôsobe jej vykonania. Zo strany súdneho exekútora nie je možné vykonávať ani zabezpečovacie úkony smerujúce k obmedzeniu povinného nakladať s majetkom za účelom zabezpečenia úspešného výkonu exekúcie. Zároveň však ani sťažovateľ v tejto veci už nemôže viacej konať. Sťažovateľ využil všetky možné dostupné právne možnosti na ochranu svojich práv. Naopak povinný má*

možnosť voľne nakladať so svojim majetkom. Tým, že tento stav dlhodobo pretrváva a Okresný súd Pezinok je stále nečinný, sťažovateľ je v podstate bezmocný.“

Na základe uvedenej argumentácie sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa H. B... na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa článku 48 odsek 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitostí v primeranej lehote podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vednom pod sp. zn. 8 ER/1275/2012 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Pezinok sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 8 ER/1275/2012 konal bez zbytočných prieťahov.

3. Sťažovateľovi H. B... priznáva finančné zadosťučinenie v sume 12.000,- € (slovom: dvanásťtisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Pezinok povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Pezinok je povinný uhradiť sťažovateľovi H. B... trovy konania v sume 275,94 € (slovom: dvestosedemdesiatpäť EUR a deväťdesiatštyri centov) na účet právneho zástupcu sťažovateľa JUDr. Ing. M. M..., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ústavný súd si v súvislosti s prípravou predbežného prerokovania sťažnosti vyžiadal z okresného súdu príslušný spis a zároveň požiadal predsedu okresného súdu o vyjadrenie k sťažnosti. Predseda okresného súdu sa k sťažnosti vyjadril v prípise sp. zn. Spr 3120/2013 z 26. marca 2013, v ktorom okrem iného uviedol, že prieťahy v uvedenom konaní boli zapríčinené objektívnymi dôvodmi, a to „reoptimalizáciou súdnej sústavy“ a nedostatočným personálnym obsadením okresného súdu. K vyjadreniu predsedu okresného súdu je pripojené aj stanovisko zákonnej sudkyne k napadnutému konaniu, v ktorom sa okrem iného uvádza:

„Nahliadnutím do súdneho spisu 8 Er/1275/2012 som zistila, že predmetný spis napadol dňa 30. 04. 2012 na Okresnom súde Pezinok. Dňa 20. 06. 2012 bol spis predložený vyššiemu súdnemu úradníkovi, ktorý dal úpravu dňa 20. 06. 2012 na realizáciu prípisu pre

súdneho exekútora, ohľadom doloženia listinných dôkazov od oprávneného. Úprava vyššieho súdneho exekútora (správne má byť úradníka, pozn.) bola realizovaná dňa 25. 07. 2012 a následne doručená súdnemu exekútorovi dňa 31. 07. 2012. Dňa 24. 04. 2012 (správne má byť 24. júla 2012, pozn.) bola súdu doručená sťažnosť oprávnenej na prieťahy v konaní č. 8 Er/1275/2012. Dňa 16. 08. 20012 bola súdu doručená kópia Dohody o finančnom vyrovnaní a uznaní záväzku. Po odstránení procesných nedostatkov súd obratom vydal poverenie na vykonanie exekúcie."

Z predloženého spisu okresného súdu sp. zn. 8 Er 1275/2012 ústavný súd zistil, že poverenie na vykonanie exekúcie bolo vydané 26. marca 2013.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde") na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy

podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Sťažovateľka namieta, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Er 12758/2012 došlo k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty dochádza v zásade až právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (napr. I. ÚS 10/98, III. ÚS 224/05).

Ústavný súd v nadväznosti na svoje zistenia zo súdneho spisu konštatuje, že v napadnutom konaní dochádzalo k prieťahom, avšak zároveň poukazuje na svoju judikatúru, z ktorej vyplýva, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). Pojem „zbytočné prieťahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00).

V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, sťažnosť spravidla odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

Navyše, v konaniach o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou vyžaduje preukázanie podania sťažnosti predsedovi príslušného súdu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z.

o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“). Takúto sťažnosť totiž ústavný súd považuje za účinný prostriedok ochrany základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), ktorý vzhľadom na subsidiárne postavenie ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd treba využiť pred podaním sťažnosti ústavnému súdu (porovnaj napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť tohto právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prieťahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prieťahov a ustanovuje za také prieťahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prieťahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti.“. Napokon podľa § 64 ods. 3 zákona o súdoch „Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky.“.

Ústavný súd, pridržiavajúc sa doterajšej judikatúry, považuje za potrebné poskytnúť všeobecnému súdu po podaní sťažnosti podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch časový priestor na prijatie opatrení s cieľom nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou (IV. ÚS 78/07, IV. ÚS 59/08, IV. ÚS 27/09).

V prípade, ak všeobecný súd, reagujúc na sťažnosť sťažovateľa podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch, prijme opatrenia smerujúce na zabezpečenie ochrany jeho základného práva, zakladá to podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu dôvod na odmietnutie sťažnosti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľka sťažnosť na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch predsedovi okresného súdu

podala 18. júla 2012 (doručená 24. júla 2012, pozn.). Po podaní sťažnosti okresný súd 26. marca 2013 vydal poverenie na vykonanie exekúcie. Z uvedeného vyplýva, že okresný súd po podaní sťažnosti o žiadosti súdneho exekútora rozhodol, t. j. prostredníctvom tejto sťažnosti sa zabezpečila efektívna ochrana jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd sumarizujúc dosiaľ uvedené konštatuje, že postup okresného súdu v namietanom konaní bol najmä v období po odstránení vád konania poznamenaný prieťahmi, ale po podaní sťažnosti podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch predsedovi okresného súdu došlo (aj keď nie bezprostredne) k náprave, pričom ešte pred predbežným prerokovaním sťažnosti okresný súd o vydaní poverenia na vykonanie exekúcie rozhodol.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. apríla 2013